

KESKKONNAAMET

Transpordiamet
info@transpordiamet.ee

Teie 18.08.2026

Meie 11.09.2026 nr 6-2/26/13423-3

**Arvamus riigimaantee nr 19306 Tõlla-Kamali
tee km 9,7 asuva Kamali silla ja paisutuse
ehitusprojekti kohta**

Esitasite Keskkonnaametile¹ tutvumiseks ja arvamuse andmiseks Pärnu maakonnas Saarde vallas Kamali külas riigitee 19306 Tõlla–Kamali tee km 9,7 asuva Kamali silla² rekonstrueerimise ja Kamali järve paisu uue veelaskme konstruktsiooni ehitamise ehitusprojekti materjalid koos keskkonnamõju hindamise (KMH) eelhindanguga³. Projekti eesmärk on amortiseerunud Kamali silla lammutamine, Kamali paisu (kood PAIS013020) lammutamine ning Tõlla jõe (VEE1137300) uue silla ehitamine ning uue eraldiseisva paisu ehitamine (sh kalapääsu rajamine), et tõsta liiklusohutuse taset, sõidumugavust ja parandada silla kandevõimet. Põhjalikumalt paisu ümberehituse ja kalapääsuga kaasnevaid mõjusid hinnatakse vajadusel eraldi teise projekti raames.

Keskkonnaamet andis 17.12.2025 kirjaga nr 6-2/25/23137-2 omapoolse arvamuse projekteerimistingimuste eelnõule.

EELIS⁴ kohaselt ei toimu projekteeritud tööd kaitsealal, hoiualal, püsielupaigas ega kaitstava looduse üksikobjekti kaitsevööndis. Järgnevalt esitame märkused ja tingimused, millega projekti täiendamisel ning edaspidises ehitusloa menetluses arvestada:

Keskkonnamõju hindamise eelhindang

1. Kamali (766) silla ja paisutuse ümberehitise seletuskirja ptk-s 2.5 (al lk 6) on loetletud KMH järeldused ja keskkonnameetmed. Lisatud on materjalidele ka KMH eelhindang. Kuna praeguse menetluse näol on tegemist tutvumiseks esitatud ehitusprojekti materjalidega, siis eeldame, et ehitusloa menetluses esitatakse vajadusel märkuste alusel täiendatud materjalid, sh eelhindang ning Transpordiameti kui otsustaja KMH algatamise või algatamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha andmiseks (keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi § 11 lg 2²).
2. KMH eelhindangus on kirjas: *Käesoleva projekti raames ei kavandata veekogu siivendamist ega kaldajoone muutmist. Samuti ei teostata töid vees ega muudeta*

¹ Registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 18.08.2026 nr 6-2/26/13423-2 all.

² Katastritunnus 71101:004:0041.

³ Koostaja: Hendrikson ja KO (töö nr: 26005363, 07.07.2026).

⁴ Eesti looduse infosüsteem, Keskkonnaagentuur.

paisutustaset, vaid rajatakse üksnes uus veelaskme konstruktsioon. (Paisu põhjalikum ümberehitamine, sealhulgas kalapääsu rajamine, kavandatakse eraldi teise projektina ning selle tegevusega kaasnevaid mõjusid hinnatakse vajadusel eraldi teise projekti käigus). Eelnevast nähtub, et Kamali silla ja paisutuse ümberehituse projekti KMH eelhinnangus ei ole paisu põhjalikumat ümberehitamist ega kalapääsu rajamist käsitletud. Keskkonnaamet on seisukohal, et kõnealune eelhinnang peab käsitlema ka paisu ümberehitamist ja kalapääsu rajamist, kuna need tegevused toimuvad ühes piirkonnas ja töid tehakse oletatavalt samal ajal (sh oluline tõenäoliselt ka võimaliku koosmõju hindamine). Kuna paisjärve väljavoolu poolsesse külge jääb valge vesiroosi (KLO9353775) kasvukoht, vajaks täpsustamist kalapääsu rajamise mõju ka vesiroosile.

Looduskaitse

3. Tegevuskohas ja selle mõjualas on III kaitsekategooria taimeliigi vesiroos (*Nymphaea alba*) kasvukoht (EELIS kood KLO9353775). Ühtlasi on paisjärv ja Tõlla jõgi osaliselt II kaitsekategooria käsitiivaliste veelendlane (*Myotis daubentonii*), põhja-nahkhiir (*Eptesicus nilssonii*) ja suurvidevlane (*Nyctalus noctula*) leiukohaks.

KMH eelhinnangus on analüüsitud võimalikku kaasnevat mõju valgele vesiroosile. Ptk-s 4.2 (lk 12) on leitud: *projekti raames ei kavandata veekogu süvendamist ega kaldajoone muutmist. Samuti ei teostata töid vees ega muudeta paisutustaset, vaid rajatakse üksnes uus veelaskme konstruktsioon. (Paisu põhjalikum ümberehitamine, sealhulgas kalapääsu rajamine, kavandatakse eraldi teise projektina ning selle tegevusega kaasnevaid mõjusid hinnatakse vajadusel eraldi teise projekti käigus). Arvestades projekti tegevuse iseloomu, ei ole oodata olulist ebasoodsat mõju III kaitsekategooria liigile.*

Käsitiivalistega seonduvalt on viidatud Keskkonnaameti 17.12.2025 kirjale nr 6-2/25/23137-2, milles on välja toodud, et *Tõlla jõel ja Kamali järvel (VEE2071230) paiknevad II kaitsekategooria käsitiivaliste elupaigad (suurvidevlane, veelendlane ja põhja-nahkhiir). Looduskaitseseaduse § 55 lg 6 kohaselt on keelatud kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal. Nahkhiirte puhul tuleb kindlasti enne lammutustegevust sild üle vaadata ja veenduda, et nahkhiired ei ole sinna alla varjunud. Rõhutame, et eelhinnangus tuleb analüüsida ka olukorda, kui nahkhiired peaks kasutamata varjumiseks sillavuke ja kuidas neile tekkivaid ebasoodsaid mõjusid vältida. Praegusel juhul jääb meede poolikuks. Lisaks pole meetmeid olukorraks, kus nahkhiired enne ehitustegevust leitakse. Märgime, et Transpordiameti menetletud Jõukanal II silla (nr 1018) likvideerimise ja Veskisilla silla (nr 1019) ümberehitamise puhul teostati nahkhiirte eksperthinnang (OÜ Elustik, 2024), mille tulemused on üle kantud ka Jõukanal II silla likvideerimise ja Veskisilla silla ümberehituse põhiprojekti keskkonnamõjude eelhinnangusse (Hendrikson ja KO, töö nr 24005072, 16.04.2025). Keskkonnaameti hinnangul on Veskisilla silla ja Kamali silla olukord üpris sarnane, mistõttu ei pruugi Kamali puhul olla vajalik täiendav nahkhiire eksperdi hinnang ning Veskisilla hinnangu tulemusi ja järeldusi, sh ehitusloale kantud kõrvaltingimusi saab kasutada ka Kamali KMH eelhinnangus. Siiski on soovitatav vähemalt nahkhiirte eksperdiga konsulteerida, kas olukorrad on sarnased ja seejärel hinnata, kas täiendav eksperthinnang on vajalik või mitte.*

4. Kalapääs on kavandatud veekogu ehituskeeluvööndisse, kus üldjuhul on uute ehitiste ehitamine keelatud⁵. Keskkonnaameti nõusolekul võib lubada väljaspool linna kui asustusüksust, alevit või alevikku ja kohaliku omavalitsuse nõusolekul linnas asustusüksusena, alevis või alevikus ehituskeeluvööndisse ehitada muud LKS paragrahvi

⁵ Looduskaitseseadus (LKS) § 38 lg 3.

38 lõikes 4 nimetatata rajatist, kui selle rajamine ei ole võimalik või otstarbekas väljaspool ehituskeeluvööndit⁶. Vastav nõusolek antakse alates 1. septembrist ehitusloa või ehitusteatise menetluses või eraldi toiminguna, kui paragrahvi 38 lõikes 5 nimetatud ehitiste ehitamiseks puudub detailplaneeringu koostamise või projekteerimistingimuste andmise kohustus⁷. Kuna paisu ümberehitamise ja kalapääsu rajamise puhul on tegemist eraldiseisva projektiga, on oodata selle kohta ka eraldiseisvat eelhinnangut, milles tuleb samuti analüüsida võimalikke kaasnevaid mõjusid kaitsealuste liikidele ja vajadusel esitada toimivad leevendusmeetmed.

Vesi ja vee-elustik

5. Kamali paisjärvel (VEE2071230) ei ole keskkonnaloas (KL-522225) paisutuse leevendava meetmena kalapääsu Tõlla jõe ühendusosas nõutud, kuid selle rajamine tagab eeldatavasti mitmete kalaliikide, sh ojasilmu parema liikumisvõimaluse kahe veekogu vahel. Kaitsealuseid veeloomi järves ja jões teada ei ole, samuti ei kuulu silla tööpiirkond ühegi kaitseala koosseisu. Tõlla jõgi ei kuulu lõheliste elu- ega kudemisveekogude nimekirja.
6. Lisaks vajaks täpsustamist kalapääsu sisse ja väljavooludel peibutusmeetodite rakendamine. Kuna vooluavad on suhteliselt kitsad ja tugeva vooluga ei pruugi need kaladele ülesleitavad ja atraktiivsed olla.
7. Kamali paisjärve silla ja paisu ümberehituse ning kalapääsu eskiisprojekti versioon 1 on esitatud koos meanderkalapääsu 1 variandiga. Märkime, et puudub selgitus kalapääsu versiooni 2 eeliste või erinevuste kohta. Palume lisaselgitusi ja võrdlusi kahe kalapääsu versiooni eeliste kohta. Kuna meanderkalapääsude osas ei ole Eesti praktilisi kogemusi, siis on olulise väärtusega ka prognoos selle töö efektiivsuse ja hooldusvajaduse kohta. Projektis on välja toodud, et C-tüüpi meanderkalapääsu kambrite avade laiust saab reguleerida. Jääb selgusetuks, kuidas tagatakse versioon 1 puhul, kui u 1/3 kambritest asub tee all, reguleerimine ja vajadusel ka kambripõhjade hooldamine. Palume selle kohta lisainformatsiooni.
- 7.1. Oluline on, et tehisliku kalapääsu planeerimisel tuleb eelnevalt veenduda meanderkalapääsu sobivuse ja eesmärgi täitmise osas. Palume esitada ihtüoloogi arvamus (kellel on praktiline kogemus ja pädevus kalade rännet tagavate ehitustega), planeeritava meanderkalapääsu kohta. Eskiisprojekti põhjal ei selgu, kas meanderkalapääs sobib Tõlla jões esinevatele kalaliikidele. Ihtüoloog peab andma seisukoha meanderkalapääsu põhimõttelise sobivuse ja töökindluse kohta Kamali paisul ning andma ka seisukoha, kas kalapääs toimib tulenevalt Tõlla jõe liigilisest koosseisust ja kas see toimib aastaringsest. Eskiisprojektis ei ole kaalutud muid kalapääsu lahendusi (nt tehiskärestik jõkke). Palume kaaluda ka teisi võimalikke lahendusi ja selgitada, miks teised kalapääsu lahendused ei sobi.
- 7.2. Esitatud meanderkalapääsu eskiis ei sisalda piisavat hinnangut kalapääsu toimimise osas. Kalapääsukanali pikkus kanali teljel on 34 m ja laius 2,75 m. Üla- ja alavee kõrguste vahe on 3,95 m, kuid puudub analüüs paisutustasemete osas kavandatud veetasemete vahemikus. Eskiisprojektis puuduvad andmed kavandatavate paisutustasemete kohta: kõrgeima, madalaima ja normaalpaisutustaseme absoluutkõrgused. Palume täiendada.
8. Eskiisprojekt ei analüüsi, kuidas muutuvad kambri veetasemed, kambrite täituvus, kambritesisene sügavus, kui ülaveetase erineb projekteeritud veetasemest (ülavesi ca 40,6 m abs). On tõenäoline, et madalvee korral võivad jääda kambriid osaliselt kuivaks, kõrgvee

⁶ LKS § 38 lg 5 p 14

⁷ LKS § 38 lg 5²

korral suureneb vooluhulk ja langevad tingimused kontrolli alt. Puudub analüüs alaveetaseme kõikumise mõju kohta, kalapääsu sissepääsu veestatuse kohta, voolukiiruse kohta sissepääsu piirkonnas, seega puudub kindlus, kas kalapääsu sissepääs on kaladele atraktiivne erinevate veetasemete juures. Eskiisprojektis ei ole välja selgitatud ökoloogilist miinimumvooluhulka ega kirjeldatud meetmeid, millega tagatakse paisust allpool olevas jõelõigis ja kalapääsul pidevalt ökoloogiline vooluhulk. Ökoloogiline miinimumvooluhulk määratakse jäävaba perioodi kohta, mis kestab maist oktoobrini, arvutades 95% ületustöenäosusega kuu keskmise miinimumvooluhulga.

9. Eskiisprojektis on Kamali paisjärve betoonist ülevoolupais ja ka liigveelase planeeritud asendada täispumbatava kummist varjaga ehk kummipaisuga. Vee-elustiku seisukohast on paisul automaatselt veetasel reguleeriva kummipaisu kasutamine tervitatav, arvestades seda et tegemist on vähem hooldust nõudva lahendusega. Samuti vee-elustiku seisukohast ei ole vahet, kumba reguleerimiskaevu varianti kasutatakse, arvestades et silla uuendamiseks on nii ehk naa vajalik puude raie sillamuldel. Põhiprojekti seletuskirjas on toodud, et Kamali paisu veetasemete reguleerimiseks on vajalik paigaldada veelaskmetele puitkilbid koos profilterasest postide otsas asuvate tõsteseadmetega. Palume selgitada, kumb lahendus planeeritakse teostada.
10. Eskiisprojektis on välja toodud planeeritava kummipaisu eelised, kuid puudub selgitus, millised negatiivsed riskid sellise paisu puhul võivad kaasneda. Eskiisprojektis on küll kirjas, et kummipais on elastne ja selle ülevool võimaldab ujuprahi ja jää läbipääsu, kuid pole täpsustatud, kuidas peab kummipais vastu nt teravaservalistele jää tükkidele või suurematele vees olevatele puudele (kui suur on kummipaisu purunemise risk).
11. Kamali (766) silla ja paisutuse ümberehituse põhiprojektis on kirjas, et veetaseme reguleerimiseks paigaldatakse veelaskmetele puitkilbid ja ülekandemehhanism (seletuskirja punkt 3.10.8). Seega on eskiisprojektis ja põhiprojektis paisu ümberehitamise lahendused erinevad ja puudub arusaam, kumb lahendus on lõplik.
12. Ümberehitamise põhiprojektis puuduvad ümberehitatava paisu tehnilised andmed: kõrgeima, madalaima ja normaalpaisutustaseme absoluutkõrgused ja kaart normaal- ja kõrgeima paisutustaseme mõjuala kõrgusjoontega. Põhiprojektis ei ole välja toodud ökoloogilist miinimumvooluhulka ja meetmeid, millega tagatakse paisust allpool olevas jõelõigis ja kalapääsul pidevalt ökoloogiline vooluhulk või looduslik äravool, kui looduslik äravool on ökoloogilisest vooluhulgast väiksem.
13. Silla rekonstrueerimiseks ei ole vaja veeluba ega veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringut (veeseadus § 188 lg 1 p 12 ja § 196 lg 2¹ p 2). Veeluba on vajalik kui muudetakse pinnaveekogumiga hõlmatud veekogu kaldajoont (veeseadus § 187 p 17).
14. Põhiprojektis ega eskiisprojektist ei selgu, kas paisu ümberehitamise käigus ja kalapääsu rajamise käigus eemaldatakse jõest tööde piirkonnast setteid ja kas veekogusse paigaldatakse tahkeid aineid. Kui paisu ümberehitamise ja kalapääsu rajamise käigus süvendatakse, eemaldatakse setteid või paigaldatakse tahkeid aineid veekogusse (alates mahust 5 m³) on vajalik veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringut (veeseadus § 196 lg 2 p 2, 3¹ ja 5¹).
15. Kamali (766) silla ja paisutuse ümberehituse põhiprojekti⁸ seletuskirja ptk-s 2.6 on viidatud Keskkonnaameti vastuskirjale nr 6-2/23/2448-2. Juhime tähelepanu, et tegemist on Keskkonnaameti poolt 03.02.2023 koostatud kirjaga, millega Keskkonnaamet kooskõlastas riigitee 24128 Kildu–Oksa–Tõramaa km 19,528 asuva Sandra silla

⁸ Koostanud Insten Projekt OÜ (projekt nr SP2601, 2026).

rekonstrueerimise projekteerimistingimused. Antud juhul ei ole nimetatud vastuskiri asjakohane.

16. Eskiisprojekti „Kamali paisjärve silla ja paisu ümberehitus ning kalapääs“⁹ peatükis 2.3 „Kalapääsu rajamine“ on kirjas: *Tee alt läbimineku kohal tuleb tee pinnakatete alla panna raudbetoonplaat 7 x 9 x 0,5 m ja selle peale tee pinnakatete kihid.* Palume võimalusel põhiprojekti või eskiisprojekti täiendada, kas nimetatud raudbetoonplaat paigaldatakse juba silla rekonstrueerimise käigus ka juhul, kui kalapääs rajatakse hiljem silla rekonstrueerimisest eraldi.
17. Juhul kui ehitustegevuse käigus on vajalik teostada puude raiet veekaitsevööndis, tuleb taotleda Keskkonnaameti nõusolekut (VeeS § 121 lg 1).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Helen Manguse
juhataja
keskkonnakorralduse büroo

Teadmiseks: Ervin.Hein@transpordiamet.ee

Liis Sinijärv 5306 4783 (looduskasutus)
liis.sinijarv@keskkonnaamet.ee

Margit Karu 5695 1985 (vesi)
margit.karu@keskkonnaamet.ee

Marili Kangur 5382 2349 (vesi, paisud)
marili.kangur@keskkonnaamet.ee

Elo Rospel 5341 9205 (vee-elustik)
elo.raspel@keskkonnaamet.ee

Karl Markus Wahlberg 5885 7049 (keskkonnakorraldus)
karl.wahlberg@keskkonnaamet.ee

⁹ Koostanud Piiber Projekt OÜ (töö nr E-2026-PKP-2).